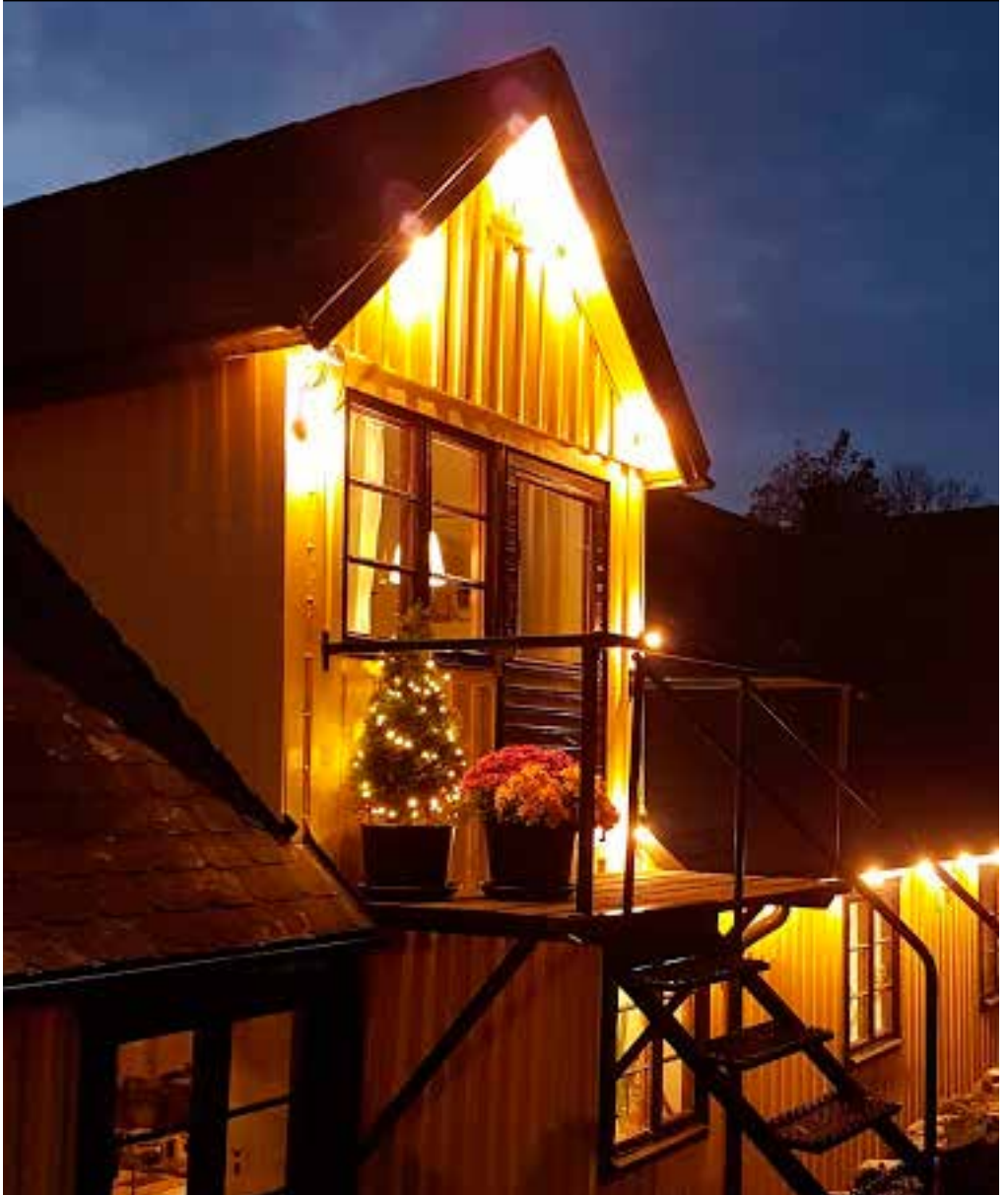


# Tranes Bladet

Skåne Tranås

December 2018 nr 4





## TranesBladet

### Ansvarig utgivare:

Lars Olof Glifberg  
Tranås Ungdomsförening

### Redaktör:

Gunilla Blomberg  
0704-86 85 49  
gunilla.blomberg@telia.com

### Omslagsbild:

Munkamöllan en mörk  
novemberkväll  
Foto: Gunilla

## Kontakt

### Ordförande:

Lars Olof Glifberg  
0709-14 44 92  
glifberg.1@tomelilla.nu

### Tranesbladet:

c/o Gunilla Blomberg  
Rosencrantzgatan 14  
273 31 Tomelilla

### Medlemsregister:

Anna-Lisa Olsson  
0417-202 62  
alo.tranes@tele2.se

### Munkamöllan Logi:

Gunilla Blomberg  
0417-203 30  
info@skanetranas.com

### Vaktmästare:

Bengt Ohlsson  
0707-65 81 33



Lars Olof Glifberg

## Traningar!

Efter den varmaste sommaren i mannaminne, blev det så plötsligt vinter. Julmarknad och Lucia är i antågande och snart är det dags för TUF:s årsmöte. Tranås Ungdomsförening har varit en aktiv stomme och aktör i byn under snart 107 år. Min och mångas förhoppning är att det ska vara så även i framtiden. För att detta ska

bli verklighet behöver vi nu fler personer i styrelsen och fler aktiva i föreningen. Tyvärr väntar vi en del avhopp inför 2019 och nu är det allvar - nominera någon för val till styrelsen eller anmäl ditt intresse till mig. Ett stort tack till alla som bidragit till våra aktiviteter under året som gått!

En riktigt God Jul och ett Gott Nytt År på er alla!

# Lucia på Tranøsgården

13 december kl 19:00

Föreläsning: Jorden runt med Rosbergs del 2

Lucia med tärnor

Kaffe med hembakat

Inträde 50 kr vuxna 20 kr barn



Av de högtider som TUF firat blev Lucia- och Julfesterna de mest besökta. Kantor Elsa Ekelund som kom till Tranås 1915 blev TUF:s första Lucia. Året var 1919 och det lär ha varit den första kända Lucian på Österlen. Bilden hänger på Tranøsgården.



# Julmarknad

**söndag 9 december**

**kl. 12 - 16**

Marknad både ute på Torget och inne på Tranesgården med allt ifrån ätbart till hårda julklappar och lotteri. Friluftsfremjandet grillar korv och säljer julgranar. TUF har kaffeservering med hembakat. Cissi Björklund och Tiana Månsson underhåller.



## Kvarnjul

Lördag 15 december

TVå sittningar

13:00 samt 17:00

Munkamöllan (Vandrarhemmet) bjuder in till jullunch/bord och en stunds trevlig samvaro lördagen den 15 december.

Priset är 120 kr per person.

O.s.a senast 10 december.

Anmälan sker till: [munkamollan@skanetranas.com](mailto:munkamollan@skanetranas.com)

eller: 0417-203 30 alternativt 0722-33 66 00

Begränsat antal platser - först till Kvarn gäller

Alkoholfri måltidsdryck samt kaffe ingår.

Annan dryck får medtagas

*-Välkomna!*

# Tranås nr 26 Gården vid Torget



Tranås nr 26, nuvarande Tranesgården. Foto taget 1910

1836 fick Åbon Sven Johansson och hans hustru Pernilla tillåtelse av 13 ägare (Byamän) till det samfällda Torget att uppföra sig ett boningshus. Ingen av dem kom dock att flytta in i det nya huset. Pernilla avled 1837 av "håll och sting" och Sven avled 1840 av "färande sjukdom".

De tretton ägarna som undertecknade protokollet den 10 mars 1836 var:

Mårten MRS Rasmusson nr 21

Mats MPS Persson nr 19

Ola OOS Olsson nr 7

Sven SAS Andersson nr 25

Nils NPS Persson nr 17

Anders AMS Mikelsson nr 11

Kersti KAD Andersdotter nr 14 dels nr 20

Nils NPS Persson nr 21

Gumme GKS Knutsson nr 20

Håkan HHS Håkansson nr 14

Jöns Nilsson nr 9

Per PPS Persson nr 17

Åke ÅOS Olsson nr 23

Den ende som kunde skriva sitt namn var Jöns Nilsson nr 9.

1843 såldes huset till Kvartermästare Carl G. Lundkvist för 2000 Riksdaler Banco. Myntsystemen före myntreformen 1873 är en hel vetenskap, men summan ska motsvara 237 877 kronor i dagens penningvärde.

(Edvinsson, Rodney, och Söderberg, Johan, 2011, A Consumer Price Index for Sweden 1290-2008)

Denne Lundkvist kom från nr 28 Gästgivaregården och han innehade serveringsrättigheterna där under åren 1831-1839. Det är oklart om han någonsin flyttade in i huset vid Torget. Förmodligen ville han bara göra en bra affär. Året innan kom nämligen folkskolestadgan som debatterats och utretts sedan 1825 och som ålade varje socken och stadsförsamling att ha en skola med en godkänd folkskollärare. Nu behövde Tranås socken en skolbyggnad och vad lämpade sig bättre än det stora huset vid Torget?

Den 17 november 1845 säljer Lundkvist huset till Tranås sockenbor för 1416 Riksdaler Specie att användas som skolhus för upp till 50 barn. Omräknat motsvarar summan 439 791 kr, så Lundkvist gjorde en bra affär. Ett par år senare beslöt man att bygga ut huset, låta tillverka kateder, skolbänkar, tavlor och sandbänkar (för skrivträning före griffeltavlorna) enligt med folkskolans föreskrifter. Timmerman Jöns Sjöström i Everöd fick anbudet att genomföra utbyggnaden. Huset skulle förlängas med 9 alnar (ca 5,4 m) åt söder (mot det som idag kallas Biblioteket) i korsvirke av ek i likhet med resten av huset. En examinerad lärare blev tillsatt, Nils Lundström 25 år.



# Scaniagården

1891 beslutade man att bygga en ny skola i Tranås. Då hade huset vid Torget varit skola i 48 år. Man köpte 24 kappland (ca 3700 kvm) mark av kyrkovärd Nils Hansson. Det nya moderna skolhuset skulle inrymma både lärarbostäder och kommunalsal. "Gamla skolan" vid Torget såldes nu till Färgare H. Andersson för 7000 kr (422 564 kr). Ett nytt färgeri uppfördes och i huset inreddes nu en större butik för garner och manufakturvaror. Som en parentes kan nämnas att Tranås lär ha haft minst 15 skräddare och ett okänt antal sömmerskor mellan åren 1880 och 1930. 1908 övertogs rörelsen av Färgare Anders Andersson från Lund. Det är han som låtit måla tavlan 1916, som än idag hänger i huset.



Pollarna i  
granit sattes  
1871



Gården gick i arv till sonen som tog sig namnet Moje Biarner. I huset var det dock farmor Johanna Andersson som härskade. Hon bodde i den norra delen av huset (mot dammen) med kök och flera små rum. I mitten av huset hade hon sin manufaktur-, sybehörs- och leksaksaffär. I den södra delen av huset bodde och arbetade Moje. Där var väggarna täckta av bokhyllor fyllda med böcker och tidningar. Överallt låg det böcker och allt var insvept i en dimma av tobaksrök. (Läs mera om "Byapågarna i Skåne Tranås" i Byahornet nr 3, 2010.) Det var Moje Biarner som döpte om huset till Scaniagården. Här startade han också Scaniaförlaget och tidskriften Byahornet som fortfarande beskriver skånsk historia, folkminnen och skrönor. (Mera om Moje finns att läsa i Tranesbladet nr 3, augusti 2013). I samband med farmors bortgång lades affären ner. Redaktör Biarner var en stor samlare och Scaniagården inrymde under en tid mer än 10 000 föremål som vid vissa tillfällen visades upp, t.ex. i samband med Torgfester.



1912 hade ju Tranås Ungdomsförening bildats och just Torgfesterna var ett sätt att samla in pengar för inköp av en "ungdomsgård". Efter farmor Johannas bortgång flyttade Moje med sonen Bengt till Malmö och Scaniagården stod under långa tider obebodd. Fortsätter efter mittuppslaget





*STF Munkamöllan Logi*

# Munkamöllan Traneshgården



*Festsalar & Konferens*



TUF:s Korplag på tredje plats 2018. I mitten ser vi Jimmy Jönsson, Tranås skyttekung och flitigaste spelare. Han blev även tvåa i hela Korpens skytteliga. Till vänster ser vi Rickard Henningsson som blev tvåa i Tranås skytteliga. Till höger Kim Jacobsson som var årets näst flitigaste spelare. -Bra jobbat allihop! Lagledare var som vanligt Mats Andersson. Sportredaktör för Traneshbladet: Mona Andersson

Två pågar från byn slutade grundskolan 1980 efter nio gemensamma år. Pågarerna har båda blivit kvar i byn och bildat familjer, men bara träffats vid TUF:s olika tillställningar. Lördagen den 10 november tog den enes 24-åriga dotter och den andres 23-åriga son Lantmästarexamen samtidigt vid Alnarp, där för övrigt även en känd prins tog sin examen. De stolta föräldrarna är Maria & Mikael Schön och Ann & Gert-Agne Larsson.



Till våren blir det förhoppningsvis fin gräsmatta runt flaggstången på Munkamöllan igen. Vår greenkeeper, Bengt "storfräsaren" Ohlsson har anlagt ny matta. Framåt värkanten kommer även kanten mot parkeringen att bytas ut.



Madeleine Schön och Elias Larsson



På Munkamöllans frukostbuffé använder vi en lokaltillverkad handsmidd tubskruv. Eftersom den är både genialisk och snygg, finns den även till försäljning. -Årets julklapp!



STF Munkamöllan Logi

# Munkamöllan Transegården



Festsalar & Konferens



Tranan flög för första och sista gången med hjälp av en låång kranbil ut till ön. Den avtäcktes med pompa och ståt, tal och trumpetfanfar den 7 oktober. efteråt bjöds det på kaffe och äpplekaka på Munkamöllan. Till Österlen Lyser var den belyst med marschaller och mycket folk kom/kommer och tittar på den. Nu saknas bara permanent belysning.



Det är inte bara en välkänd restaurang i byn som vinner priser. Svenska Kakaobolaget plockade hem två bronsmedaljer vid International bean-to-bar competition i Amsterdam 2018. Kakorna som vann i varsin klass var: Tanzania 74% och Darkness 100%.

Fredrik och Ulrika bildade Kakaobolaget AB 2013 och man säljer till hela världen.

Läs mera om Kakobolaget och om parets chokladfilosofi på:

[www.kakaobolaget.se](http://www.kakaobolaget.se)



Österlenakademien förvaltar N.Einar Regefalks fond och delar ut ett Glädjestipendium till hans minne. Det allra första stipendiet på 10 000 kr delades ut på Transegården till Daniel Berlin.

En del av motiveringen löd:

*“Genom sitt gedigna hantverk, som bygger på känsla och kompetens, har han gett gastronomin ett nytt språk som förmedlas till världen från lilla byn Skåne Tranås.”*



# Ungdomsgården - Tranesgården



Så kom äntligen dagen då redaktör Biarner beslöt att sälja Scaniagården till Tranås Ungdomsförening. Kontraktet undertecknades den 10 december 1951. Kring nyåret hölls stor auktion på Scaniagården och det var sannolikt här och då Biarners stora samlingar splittrades och såldes. Summan för köpet var 60 000 kr,



pengar som dragits in i huvudsak genom Torg- och Blomsterfesterna. I dagens penningvärde motsvarar det enligt tidigare beräkningsmodell 944 420 kr. Man hade stora planer på ombyggnaden. Först skulle verandorna tas bort och taket läggas om. En scen skulle byggas, det präktiga köket restaureras, sällskapsrum inredas och i källaren planerades klubbрум och hobbylokaler.

Huset döptes nu om till Tranesgården och den 19 december 1952 invigdes "Ungdomsgården".

I ett av de s.k. "smårummen" i den norra delen står idag en del äldre möbler och en del foton och tavlor hänger på väggarna. Mannen på fotot på väggen bakom den underskrivande Biarner hänger idag t.v. om klockan, är Folkskollärare Erland Nilsson, verksam i Tranås byskola under åren 1910-1927. Det andra fotot föreställer Kyrkoherde Nils Peter Thuvesen,

verksam i Tranås pastorat 1890-1925. Det hänger idag även ett foto av Elsie Jacobsson, Småskolelärarinna i Tranås under åren 1894-1932. Enligt en av Tranesbladets källor tros möblerna vara testamenterade till TUF från henne.





# Traneshgården 2018

Traneshgården har renoverats och byggts om i omgångar sedan förvärvet för 67 år sedan. Glasverandan mot trädgården byggdes 1971 och fick naturligtvis heta Färgeriet. Det hade onekligen varit spännande om väggarna i huset kunde berätta om allt som hänt här. Under året som gått har 15 par sagt ja till varandra och haft bröllopsfest på Traneshgården. Ett antal större födelsedagsfester har hållits, några minnessammankomster och några konferenser med mycket mera. Många är de som någon gång besökt gården och ofta hör man positiva omdömen. Men, det är klart - det är ju Skåne Tranås vi pratar om.

*“Genom framsynta ledare, energiska styrelser och intresserade medlemmar har denna förening blivit en sammanslutning som väl knappast har sin like i något samhälle av Skåne-Tranås storlek”.* YA 19.12.51



**Kom in och handla praliner och choklad inför julen.**

Vi bjuder alla Traneshbor på en valfri pralin när man handlar i butiken och visar upp denna kupong.

**Österlenchoklad**



# Tovning i Skåne Tranås



Under några dagar i oktober var det dags för kursverksamhet i byn igen. Gympasalen är en perfekt lokal för denna typ av kurser och denna gång gällde det 3-D tovning. En jättespännande teknik med olka färger, lager och former. Arrangör för kursen var Christina Skovmose och kursledare var Vera Frederiksen Zhotkevich. Redan nu planeras vårens och sommarens kurser. Läs mera på: [www.skovmosebyhand.se](http://www.skovmosebyhand.se)



Gympasalen lämpar sig perfekt även för barnkalas. Kontakta Bengt på: 0707-65 81 33



En riktig plantskola på Österlen i Skåne Tranås!  
[www.vaxtkraft.se](http://www.vaxtkraft.se) 0417-20160

**Vard 10-16 t.o.m 20/12**  
**lör-sön 10-15 t.o.m 2/12**

**25 % på valfri vara  
under 1000 kr  
mot denna kupong  
t.o.m 20/12  
kan inte kombineras med  
andra rabatter**



# Julgott till fåglarna!



3 för 79:-  
Mixa fritt!



59:-



**DMT & Natur**  
För grönhet och hälsa



-Välkommen till  
vår butik i Lunnarp!

Öppet:  
mån-fre 08-17  
lördagar 09-13

*Vi önskar alla våra  
kunder och deras  
djur en riktigt*

*God Jul* 

Med denna  
kupong



**25%**  
vid ett köptillfälle  
t.o.m 23/12

Kan ej kombineras  
med andra rabatter  
eller bonuskort.



## LÄNGORNA

TORGET  
SKÅNE-TRANÅS

*Kafé*   
**IDA'S**





## Närmast stundar:

**9 december** - Julmarknad på Torget och inne på Tranesgården kl. 12 - 16

**13 december** - Lucia på Tranesgården.

Föreläsning, Lucia med tärnor, kaffe med hembakat.

**15 december** - Jullunch/bord på Munkamöllan.



Nästa Tranesblad utkommer före Påsk  
Skicka gärna bilder, text och idéer.

Loppissaker kan lämnas under hela året.

ALLA är välkomna att hjälpa till med TUF:s arrangemang.

Information på  
**www.skanetranas.se**  
och på anslagstavlan

Anmäl dig till maillistan så får du mer info om allt som händer i byn!  
Kontakta Lars-Olof: 0709-14 44 92 glifberg.1@tomelilla.nu  
Både TUF och Tranesbladet finns på Facebook.

# Värdekupong

Gårdsbutiken  
Ingelsta Kalkon



*Till er alla  
från oss alla  
en riktigt  
God Jul*

Gäller ej restaurang eller catering. Kan ej kombineras med andra rabatterbjudanden.

Giltig t.o.m den 1 feb 2019

Namn.....

Tel.....



**INGELSTA KALKON**  
din lokala matleverantör

Lunch - catering - delikatesser

Gårdsbutiken på Österlen  
tel: 0414-285 24

**www.ingelstakalkon.se**